

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 1. decembrī
(OR. en)

16292/23

Starpiestāžu lieta:
2023/0421 (COD)

CODIF 15
CODEC 2363
SAN 719
SOC 847
EMPL 608

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 27. novembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 738 final
Temats:	Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu, mutagēnu vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu iedarbību darbā (Sestā atsevišķā direktīva Padomes Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē) (kodifikācija)

Pielikumā ir pievienots Komisijas priekšlikums tematā minētā dokumenta kodifikācijai (COM(2023) 738 final – 2023/0421 (COD) un 1.–6. pielikums).

Delegācijas tiek aicinātas savus komentārus par kodifikācijas priekšlikumu iesūtīt līdz trešdienai, 2024. gada 17. janvārim, uz šādām adresēm:

Codification@consilium.europa.eu un sj-codification@ec.europa.eu

Delegāciju uzmanība tiek vērsta uz Praktiskajiem norādījumiem par kodifikāciju (dok. 14722/14 + COR1).

Encl.: COM(2023) 738 final

Briselē, 27.11.2023.
COM(2023) 738 final

2023/0421 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu, mutagēnu vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu iedarbību darbā (Sestā atsevišķā direktīva Padomes Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē) (kodifikācija)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. “Tautu Eiropas” kontekstā Komisija piešķir lielu nozīmi Savienības tiesību vienkāršošanai un skaidrošanai, lai tās padarītu skaidrākas un pieejamākas pilsoņiem, tādējādi sniedzot viņiem jaunas iespējas un izdevību izmantot viņiem piešķirtās īpašās tiesības.

Šo mērķi nevar sasniegt, kamēr daudzie noteikumi, kas tikuši grozīti vairākas reizes, bieži diezgan būtiski, paliek izkaisīti tādā veidā, ka tie jāmeklē daļēji oriģinālajā dokumentā un daļēji vēlākajos grozošajos dokumentos. Tādējādi, lai identificētu šībrīža noteikumus, ir vajadzīgs liels pētīšanas darbs salīdzināt daudz dažādu dokumentu.

Šā iemesla dēļ to noteikumu kodifikācija, kas bieži tikuši grozīti, ir arī svarīga, lai tiesību akti būtu skaidri un pārskatāmi.

2. Komisija 1987. gada 1. aprīlī nolēma¹ sniegt rīkojumu saviem darbiniekiem, ka visiem tiesību aktiem jātiek kodificētiem ne vēlāk kā pēc desmit grozījumiem, uzsverot, ka šī ir minimālā prasība un ka struktūrām tekstus, par kuriem tās ir atbildīgas, būtu jācenšas kodificēt pat īsākos laikposmos, lai nodrošinātu, ka to noteikumi ir skaidri un viegli saprotami.
3. Edinburgas Eiropadomes (1992. g. decembris) prezidentūras secinājumi to apstiprināja², uzsverot kodifikācijas nozīmi, jo tā nodrošina noteiktību attiecībā uz to, kādas tiesības attiecīgām jautājumam piemērojamas attiecīgajā laikā.

Kodifikācija ir jāveic, pilnībā ievērojot normālo procedūru Savienības tiesību aktu pieņemšanai.

Ņemot vērā to, ka nekādas izmaiņas pēc būtības nevar tikt veiktas dokumentos, kurus skar kodifikācija, Eiropas Parlaments, Padome un Komisija ar 1994. gada 20. decembra Iestāžu nolīgumu ir nolēmuši, ka kodifikācijas dokumentu paātrinātai pieņemšanai var izmantot paātrinātu procedūru.

4. Šī priekšlikuma mērķis ir uzņemties Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/37/EK (2004. gada 29. aprīlis) par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā (Sestā atsevišķā direktīva Padomes Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē)³, kodifikāciju. Jaunā direktīva aizstās dažādos tajā ietvertos tiesību aktus⁴; šis priekšlikums pilnībā saglabā kodificēto tiesību aktu saturu un līdz ar to tikai apkopo tos ar tādiem formāliem grozījumiem, ko prasa pati kodifikācijas veikšana.
5. Kodifikācijas priekšlikums tika izstrādāts, pamatojoties uz iepriekšēju Direktīvas 2004/37/EK un tās grozošo tiesību aktu konsolidāciju 24 oficiālajās valodās, ko veica Eiropas Savienības Publikāciju birojs ar datu apstrādes sistēmas palīdzību. Ja pantiem ir piešķirti jauni numuri, atbilstība starp vecajiem un jaunajiem numuriem ir norādīta tabulā, kas atrodas kodificētās direktīvas VI pielikumā.

¹ COM(87) 868 PV.

² Skat. Secinājumu A daļas 3. pielikumu.

³ Iekļauts likumdošanas programmā 2023. gadam.

⁴ Skat. šā priekšlikuma V pielikuma A daļu.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu, mutagēnu vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu iedarbību darbā (Sestā atsevišķā direktīva Padomes Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē) (kodifikācija)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

↓ 2004/37/EK (pielāgots)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 153. panta 2. punkta b) apakšpunktu , saistībā ar 153. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁵,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu⁶,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

↓

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/37/EK⁷ vairākkārt ir izdarīti būtiski grozījumi⁸. Skaidrības un lietderības labad minētā direktīva būtu jākodificē.

↓ 2022/431 1. apsvērumš
(pielāgots)

- (2) Šīs direktīvas mērķis ir aizsargāt darba ņēmējus pret risku, ko viņu veselībai un drošībai rada kancerogēnu, mutagēnu vai reproduktīvajai sistēmai toksisku

⁵ OV C [...], [...], [...] lpp.

⁶ OV C [...], [...], [...] lpp.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/37/EK (2004. gada 29. aprīlis) par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā (Sestā atsevišķā direktīva Padomes Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē) (OV L 158, 30.4.2004., 50. lpp.).

⁸ Sk. V pielikuma A daļu.

vielu ☒ iedarbība darbavietā. ☒ Šajā ☒ direktīvā ar vispārēju principu sistēmu, kas ļauj dalībvalstīm nodrošināt konsekventu minimālo prasību piemērošanu, ir noteikts konsekvents aizsardzības līmenis pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu, mutagēnu ☒ vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu ☒ iedarbību darbavietā. Šīs minimālās prasības ir noteiktas, lai aizsargātu darba ņēmējus Savienības līmenī. Dalībvalstis var paredzēt stingrākus noteikumus.

↓ 2022/431 2. apsvērums
(pielāgots)

- (3) Nosakot minimālās prasības darba ņēmēju aizsardzībai visā Savienībā, ar ☒ šo ☒ direktīvu nodrošina skaidrību un veicina vienlīdzīgāku konkurences apstākļu veidošanos ekonomikas dalībniekiem nozarēs, kurās izmanto vielas, kas ietilpst ☒ tās ☒ darbības jomā, tādējādi apliecinot Savienības rīcības nozīmīgumu šajā jomā.

↓ 2004/37/EK 3. apsvērums
(pielāgots)

- (4) Šī ir atsevišķa direktīva Padomes Direktīvas 89/391/EEK⁹ 16. panta 1. punkta nozīmē. Tādēļ minētās direktīvas noteikumi ir pilnībā attiecināmi uz darba ņēmēju pakļaušanu kancerogēnu, mutagēnu ☒ vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu ☒ iedarbībai, neskarot stingrākus un/vai īpašus noteikumus, kas ietverti šajā direktīvā.

↓ 2004/37/EK 5. apsvērums

- (5) Dīglšūnu mutagēni ir vielas, kas var izraisīt neatgriezeniskas pārmaiņas šūnas ģenētiskā materiāla daudzumā un struktūrā, rezultātā radot šūnas fenotipa izmaiņas, kuras var tikt nodotas pēcnācējām meitasšūnām.

↓ 2004/37/EK 6. apsvērums

- (6) Cilmes šūnas mutagēniem to darbības mehānisma dēļ var būt kancerogēna iedarbība.

↓ 2022/431 3. apsvērums
(pielāgots)

- (7) Jaunākie zinātniskie dati liecina, ka reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas var nelabvēlīgi ietekmēt pieaugušu vīriešu un sievietes dzimumfunkciju un auglību, kā arī pēcnācēju attīstību. Tāpat kā kancerogēni vai mutagēni reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas arī ir vielas, kas rada ļoti lielas bažas un kas var nopietni un neatgriezeniski ietekmēt darba ņēmēju veselību.

⁹ Padomes Direktīva 89/391/EEK (1989. gada 12. jūnijs) par pasākumiem, kas ieviešami, lai uzlabotu darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību darbā (OV L 183, 29.6.1989., 1. lpp.).

↓ 2022/431 4. apsvērumš
(pielāgots)

- (8) Reproduktīvajai sistēmai toksisko vielu lielākajai daļai ir zinātniski iespējams noteikt robežvērtības, kuras nepārsniedzot, to iedarbībai nebūtu nelabvēlīgas ietekmes uz veselību. ☒ Šajā ☒ direktīvā noteiktās prasības iedarbību samazināt līdz minimumam būtu jāpiemēro tikai tādām reproduktīvajai sistēmai toksiskām vielām, kurām drošas iedarbības robežvērtību nav iespējams noteikt un attiecībā uz kurām III pielikuma piebildes ailē ir norādīts, ka attiecīgajai vielai nav robežvērtības. Attiecībā uz visām pārējām reproduktīvajai sistēmai toksiskām vielām darba devējiem būtu jānodrošina, ka ar iedarbību uz darba ņēmējiem saistītais risks ir samazināts līdz minimumam.

↓ 2022/431 5. apsvērumš
(pielāgots)

- (9) Jaunākie zinātniskie dati liecina, ka atsevišķos gadījumos varētu būt vajadzīgas bioloģiskās robežvērtības, lai aizsargātu darba ņēmējus no dažu kancerogēnu, mutagēnu vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu iedarbības.

↓ 2022/431 6. apsvērumš

- (10) Sociālajā samītā par taisnīgām darbvietām un izaugsmi Eiropas Parlaments, Padome un Komisija 2017. gada 17. novembrī kopīgi izsludināja Eiropas sociālo tiesību pīlāru¹⁰, kura 10. princips nosaka darba ņēmēju tiesības uz drošības un veselības augsta līmeņa aizsardzību darbā, kas cita starpā nozīmē arī aizsardzību pret kancerogēnu, mutagēnu un reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu iedarbību darbavietā.

↓ 2022/431 7. apsvērumš
(pielāgots)

- (11) Saistošās arodeksozīcijas robežvērtības ir svarīgs elements vispārējā sistēmā, kas ar ☒ šo ☒ direktīvu ir izveidota darba ņēmēju aizsardzībai, un tās nedrīkst pārsniegt. Robežvērtības un citas tieši saistītas prasības būtu jānosaka visiem kancerogēniem, mutagēniem un reproduktīvajai sistēmai toksiskām vielām, kam tas ir iespējams, balstoties uz pieejamo informāciju, tostarp jaunākajiem zinātniskajiem un tehniskajiem datiem.

↓ 2022/431 8. apsvērumš
(pielāgots)

- (12) Mutagēniem un lielākajai daļai kancerogēnu zinātniski nav iespējams noteikt robežvērtības, kuras nepārsniedzot, to iedarbībai nebūtu nelabvēlīgas ietekmes uz veselību. Lai gan robežvērtību noteikšana iedarbībai darbavietā saskaņā ar ☒ šo ☒ direktīvu pilnībā neizskauž nelabvēlīgo ietekmi uz darba ņēmēju drošību un veselību, ko rada attiecīgo vielu iedarbība darbā (atlikušais risks), tomēr ☒ šajā ☒ direktīvā

¹⁰ OV C 428, 13.12.2017., 10. lpp.

iestrādātā pakāpeniskā un mērķtiecīgā pieeja palīdz būtiski samazināt šādas iedarbības radīto ☒ risku ☒.

↓ 2022/431 9. apsvērums
(pielāgots)

- (13) Pienākums ievērot saistošas arodekspozīcijas robežvērtības neskar citus darba devēju pienākumus, kas tiem ar ☒ šo ☒ direktīvu ir noteikti – piemēram, pienākumu samazināt kancerogēnu, mutagēnu un reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu izmantošanu darbavietā, nepieļaut vai mazināt kancerogēnu, mutagēnu un reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu iedarbību uz darba ņēmējiem –, un neskar pasākumus, kuri šādā nolūkā būtu īstenojami. Ja vien tehniski iespējams, tiem cita starpā vajadzētu būt arī tādiem pasākumiem kā kancerogēna, mutagēna vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas aizstāšana ar vielu, maisījumu vai procesu, kas darba ņēmēju veselībai nav bīstams vai ir mazāk bīstams, noslēgtas sistēmas izmantošana vai citi pasākumi, kuru mērķis ir mazināt iedarbību uz darba ņēmējiem.
-

↓ 2022/431 10. apsvērums
(pielāgots)

- (14) Ir jānodrošina darba ņēmēju pietiekama un atbilstoša apmācība gadījumos, kad uz tiem iedarbojas vai varētu iedarboties kancerogēni, mutagēni vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas, tostarp vielas, ko satur dažas bīstamas zāles. Apmācība, kas darba devējam ir jānodrošina saskaņā ar ☒ šo ☒ direktīvu, būtu jāpielāgo, lai ņemtu vērā jaunu vai citādu risku, sevišķi tad, ja uz darba ņēmējiem iedarbojas jauni kancerogēni, mutagēni vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas vai vairāki atšķirīgi kancerogēni, mutagēni vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas, tostarp vielas, ko satur bīstamas zāles, vai ja mainās ar darbu saistītie apstākļi.
-

↓ 2022/431 11. apsvērums
(pielāgots)

- (15) Dažas bīstamas zāles satur vienu vai vairākas vielas, kas atbilst kritērijiem, pēc kuriem tās saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1272/2008¹¹ ir klasificējamas kā kancerogēnas (1.A vai 1.B kategorijas), mutagēnas (1.A vai 1.B kategorijas) vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas (1.A vai 1.B kategorijas) vielas, un tāpēc tās ietilpst ☒ šīs ☒ direktīvas darbības jomā. Tomēr darba ņēmējiem, darba devējiem un izpildes nodrošināšanas iestādēm nav viegli pieejama skaidra un atjaunināta informācija par to, vai tās ir minētajiem kritērijiem atbilstošas zāles. Lai nodrošinātu šīs direktīvas pareizu īstenošanu un sniegtu skaidrību par minēto bīstamo zāļu izmantošanu un risku, kas rodas, strādājot ar tām, ir jārīkojas un jāpalīdz darba devējiem tās identificēt. Atbilstoši Komisijas 2021. gada 28. jūnija paziņojumam “ES stratēģiskais satvars par drošību un veselības aizsardzību darbā 2021.–2027. gadam” Komisija sniedz norādījumus, cita starpā arī par apmācību, protokoliem, pārraudzību un uzraudzību, lai aizsargātu darba ņēmējus pret bīstamu zāļu iedarbību.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

↓ 2022/431 12. apsvērumš
(pielāgots)

- (16) Saistībā ar šajā direktīvā minēto riska novērtējumu darba devējiem, novērtējot šīs direktīvas darbības jomā ietilpstošo bīstamo zāļu iedarbību, būtu jāpievērš īpaša uzmanība tam, lai nodrošinātu, ka prasība aizstāt šādas zāles netiek pildīta uz pacientu veselības rēķina.
-

↓ 2022/431 13. apsvērumš
(pielāgots)

- (17) Šī direktīva stiprina darba ņēmēju veselības un drošības aizsardzību darbavietā. Šajā direktīvā būtu jānosaka robežvērtības, ņemot vērā pieejamo informāciju, tostarp jaunākos zinātniskos un tehniskos datus, kā arī pamatīgi izvērtējot sociālekonomisko ietekmi un to, kādi protokoli un metodes ir pieejamas iedarbības mērīšanai darbavietā. Ja iespējams, minētajai informācijai būtu jāietver dati par atlikušo risku darba ņēmēju veselībai, atzinumi, kurus sagatavojusi Eiropas Ķīmikāliju aģentūras (ECHA), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006¹², Riska novērtēšanas komiteja (RAC), un atzinumi, ko sagatavojusi Darba drošības un veselības aizsardzības padomdevēja komiteja (ACSH), kas izveidota ar Padomes 2003. gada 22. jūlija Lēmumu¹³. Informācija par atlikušo risku, kuras publiska pieejamība ir nodrošināta Savienības līmenī, ir noderīga turpmākam darbam pie tā, lai ierobežotu risku, ko rada kancerogēnu, mutagēnu un reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu arodekspozīcija .
-

↓ 2022/431 15. apsvērumš

- (18) Saskaņā ar RAC un ACSH ieteikumiem, ja iespējams, robežvērtības iedarbībai ieelpošanas rezultātā nosaka astoņu stundu salīdzināmajam periodam kā vidējai vērtībai laikā (ilgstošas ekspozīcijas robežvērtības), bet dažiem kancerogēniem, mutagēniem un reproduktīvajai sistēmai toksiskām vielām tās nosaka īsākam salīdzināmajam periodam – parasti tās ir 15 minūtes, – kā vidējai vērtībai laikā (īslaicīgas ekspozīcijas robežvērtības), lai, ciktāl tas iespējams, ierobežotu īslaicīgas iedarbības radīto ietekmi.
-

↓ 2022/431 16. apsvērumš

- (19) Lai nodrošinātu iespējami labāko aizsardzību, ir jāaplūko visu kancerogēnu, mutagēnu un reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu absorbcijas ceļi, kas nav tikai ieelpošana, un cita starpā arī to iespējamā iedarbība caur ādu. Turpmākas piebildes par bīstamām vielām un maisījumiem ir noteiktas Regulā (EK) Nr. 1272/2008.

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.).

¹³ Padomes Lēmums (2003. gada 22. jūlijs) par Darba drošības un veselības aizsardzības padomdevējas komitejas izveidošanu (OV C 218, 13.9.2003., 1. lpp.).

↓ 2004/37/EK 14. apsvērumš

(20) Darba ņēmēju veselības aizsardzībā būtu jāpiemēro piesardzības princips.

↓ 2004/37/EK 15. apsvērumš
(pielāgots)

(21) Jāveic aizsargpasākumi, lai aizsargātu kancerogēnu, mutagēnu ☒ vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu ☒ iedarbībai pakļauto darba ņēmēju veselību un drošību.

↓ 2022/431 26. apsvērumš

(22) Šajā direktīvā noteiktās robežvērtības būtu regulāri jāpārbauda un jāpārskata, lai nodrošinātu atbilstību Regulai (EK) Nr. 1907/2006. Konkrēti, attiecībā uz benzolu Komisija ciešā sadarbībā ar ACSH izvērtēs, vai iedarbībai darbavietā noteiktās robežvērtības reāli būtu iespējams samazināt vēl vairāk, ņemot vērā RAC 2018. gadā sniegto atzinumu un citu šajā ziņā būtisku jaunāko informāciju.

↓ 2022/431 18. apsvērumš
(pielāgots)

(23) Ņemot vērā RAC atzinumu, ACSH piekrita, ka būtu lietderīgi īstenot akrilnitrila biomonitoringu. Tas būtu jāņem vērā, sagatavojot norādījumus par biomonitoringa praktisko īstenošanu.

↓ 2022/431 22. apsvērumš
(pielāgots)

(24) Ņemot vērā RAC atzinumu, ACSH piekrita, ka būtu lietderīgi īstenot benzola biomonitoringu. Tas būtu jāņem vērā, sagatavojot norādījumus par biomonitoringa praktisko īstenošanu.

↓ 2019/983 18. apsvērumš

(25) Bioloģiskās robežvērtības noteikšana kadmijam un tā neorganiskajiem savienojumiem aizsargātu darba ņēmējus pret to izraisītu sistēmisku toksicitāti, kas galvenokārt ietekmē nieres un kaulus. Tādējādi biomonitorings var veicināt darba ņēmēju aizsardzību darbavietā, taču tikai kā līdzeklis, kas papildina kadmija un tā neorganisko savienojumu koncentrācijas monitoringu gaisā un attiecīgi darba ņēmēju elpošanas zonā. Komisijai būtu jāizdod praktiskas norādes par biomonitoringu.

↓ 2019/130 9. apsvērumš
(pielāgots)

(26) ACSH ir trīspusēja struktūra, kas palīdz Komisijai sagatavot, īstenot un novērtēt pasākumus darba drošības un veselības aizsardzības jomā. Proti, ACSH pieņem trīspusējus atzinumus par iniciatīvām Savienības līmenī noteikt arodekspozīcijas robežvērtības, pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un

tehniskajiem datiem, kā arī datiem par sociāliem aspektiem un minēto iniciatīvu ekonomisko iespējamību.

↓ 2019/130 19. apsvērums
(pielāgots)

- (27) Ņemot vērā jaunākos zinātniskos pierādījumus un tehnikas sasniegumus, trihloretilēna robežvērtības būtu jāpārbauga īpaši rūpīgi.
-

↓ 2019/130 24. apsvērums
(pielāgots)

- (28) “Sociālā dialoga nolīgums par darba ņēmēju veselības aizsardzību, pareizi strādājot ar kristālisko silīcija oksīdu un to saturošiem izstrādājumiem un tos pareizi izmantojot”, ko parakstījušas asociācijas, kas veido Eiropas Silīcija tīklu (NEPSi), un citi sociālo partneru nolīgumi, kuros līdz ar regulatīviem pasākumiem sniegti norādījumi un līdzekļi, lai palīdzētu darba devējiem efektīvi pildīt tiem šajā direktīvā noteiktos pienākumus, ir vērtīgi instrumenti, ar ko regulatīvos pasākumus papildināt. Respektējot to autonomiju, Komisijai būtu sociālie partneri jānudina noslēgt šādus nolīgumus. Tomēr šo nolīgumu ievērošanu nedrīkstētu uzskatīt par faktu, kas ļauj pieņemt, ka darba devēji ir izpildījuši tiem šajā direktīvā noteiktos pienākumus. Atjaunināts šādu nolīgumu saraksts regulāri būtu jāpublicē Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūras (EU-OSHA) tīmekļa vietnē.
-

↓ 2017/2398 13. apsvērums
(pielāgots)

- (29) Šīs direktīvas III pielikumā noteiktās vinilhlorīda monomēra un cietkoksnes putekļu robežvērtības būtu jāpārskata, ņemot vērā jaunākus zinātniskos un tehniskos datus. Būtu jāturpina izvērtēt atšķirība starp cietkoksnes un mīkstkoksnes putekļiem attiecībā uz minētajā pielikumā paredzēto robežvērtību, kā ieteikusi Arodekspozīcijas robežvērtību zinātniskā komiteja un Starptautiskā Vēža izpētes aģentūra.
-

↓ 2017/2398 30. apsvērums

- (30) *ACSH* savos atzinumos ir atsaukusies uz saistošu arodekspozīcijas robežvērtību pārskatīšanas periodu vairākām vielām, tādām kā ieelpojamie kristāliskā silīcija dioksīda putekļi, akrilamīds un 1,3-butadiēns. Komisijai minētie atzinumi ir jāņem vērā, nosakot prioritāro secību, kādā veicams vielu zinātniskais izvērtējums.
-

↓ 2017/2398 31. apsvērums

- (31) *ACSH* atzinumā par ugunsizturīgām keramikas šķiedrām bija vienisprātis, ka saistoša arodekspozīcijas robežvērtība ir vajadzīga, taču nepanāca vienotu nostāju par robežvērtības apmēru. Tādēļ Komisijai būtu jānudina *ACSH* iesniegt atjauninātu atzinumu par ugunsizturīgām keramikas šķiedrām, lai vienotos par kopēju nostāju jautājumā par minētās vielas robežvērtību, neskarot *ACSH* darba metodes un sociālo partneru autonomiju.

↓ 2004/37/EK 18. apsvēruma
(pielāgots)

(32) Šai direktīvai nebūtu jāskar dalībvalstu saistības attiecībā uz V pielikuma B daļā norādīto direktīvu termiņiem transponēšanai valsts tiesību aktos un piemērošanas dienām ,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

↓ 2004/37/EK

I NODAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Mērķis

↓ 2022/431 1. panta 2. punkts
(pielāgots)

1. Šīs direktīvas mērķis ir aizsargāt darba ņēmējus pret veselības un drošības risku , ko rada vai varētu radīt kancerogēnu, mutagēnu vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu iedarbība darbā, kā arī novērst šādu risku .

↓ 2004/37/EK (pielāgots)

Tā paredz īpašas minimālās prasības šajā jomā, tostarp robežvērtības.

2. Šī direktīva neattiecas uz darba ņēmējiem, kas pakļauti vienīgi radiācijai , uz ko attiecas Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgums.

3. Direktīva 89/391/EEK pilnībā attiecas uz visu 1. punktā noteikto jomu, neskarot stingrākus un/vai īpašus šajā direktīvā iekļautos noteikumus.

↓ 2014/27/ES 5. panta 1. punkts
(pielāgots)

4. Attiecībā uz azbestu, kas ir Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/148/EK¹⁴ priekšmets, šīs direktīvas noteikumus piemēro visos gadījumos, kad tie ir labvēlīgāki veselībai un drošībai darbā.

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/148/EK (2009. gada 30. novembris) par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar pakļaušanu azbesta iedarbībai darbā vietā (OV L 330, 16.12.2009., 28. lpp.).

↓ 2004/37/EK (pielāgots)

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā ☒ piemēro šādas definīcijas ☒:

↓ 2014/27/ES 5. panta 2. punkta
a) apakšpunkts

- a) “kancerogēns” ir:
- i) viela vai maisījums, kas atbilst 1.A vai 1.B kategorijas kancerogēnu klasifikācijas kritērijiem, kuri izklāstīti Regulas (EK) Nr. 1272/2008 I pielikumā;
 - ii) viela, maisījums vai process, kas minēts šīs direktīvas I pielikumā, kā arī viela vai maisījums, kas izdalās kādā no procesiem, kuri uzskaitīti minētajā pielikumā;
-

↓ 2014/27/ES 5. panta 2. punkta
b) apakšpunkts

- b) “mutagēns” ir viela vai maisījums, kas atbilst 1.A vai 1.B kategorijas cilmes šūnu mutācijas izraisošu vielu klasifikācijas kritērijiem, kuri izklāstīti Regulas (EK) Nr. 1272/2008 I pielikumā;
-

↓ 2022/431 1. panta 3. punkta
a) apakšpunkts

- c) “reproduktīvajai sistēmai toksiska viela” ir viela vai maisījums, kas atbilst Regulas (EK) Nr. 1272/2008 I pielikumā noteiktajiem kritērijiem, pēc kuriem tas ir klasificējams kā reproduktīvajai sistēmai toksiska 1.A vai 1.B kategorijas viela;
- d) “reproduktīvajai sistēmai toksiska viela bez robežvērtības” ir reproduktīvajai sistēmai toksiska viela, kam nav darba ņēmēju veselībai drošas iedarbības robežvērtības un kam ir attiecīga norāde III pielikuma piebildes ailē;
- e) “reproduktīvajai sistēmai toksiska viela ar robežvērtību” ir reproduktīvajai sistēmai toksiska viela, kam ir robežvērtība, kuru nepārsniedzot, tās iedarbība neapdraud darba ņēmēju veselību, un kam ir attiecīga norāde III pielikuma piebildes ailē;
-

↓ 2022/431 1. panta 3. punkta
b) apakšpunkts

- f) “robežvērtība”, ja vien nav norādīts citādi, ir ierobežojums darba ņēmēja elpošanas zonas gaisā esošās kancerogēna, mutagēna vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas koncentrācijas vidējam svaram noteiktā salīdzināmā laikposmā, kas norādīts III pielikumā;

↓ 2022/431 1. panta 3. punkta
c) apakšpunkts

- g) “bioloģiskā robežvērtība” ir ierobežojums attiecīgās vielas vai tās metabolītu koncentrācijai vai tās iedarbības seku indikatoram attiecīgajā bioloģiskajā vidē;
- h) “veselības uzraudzība” ir katra darba ņēmēja novērtēšana, lai saistībā ar konkrētu kancerogēnu, mutagēnu vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu iedarbību darbā konstatētu, kāds ir konkrētā cilvēka veselības stāvoklis.

↓ 2004/37/EK

3. pants

Darbības joma – riska noteikšana un novērtēšana

↓ 2022/431 1. panta 4. punkta
a) apakšpunkts

1. Šī direktīva attiecas uz darbībām, kuru laikā darba ņēmēji to darba rezultātā ir vai var tikt pakļauti kancerogēnu, mutagēnu vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu iedarbībai.

↓ 2022/431 1. panta 4. punkta
b) apakšpunkts (pielāgots)

2. Visu tādu darbību gadījumā, kuru laikā darba ņēmēji var tikt pakļauti kancerogēnu, mutagēnu vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu iedarbības riskam, nosaka iedarbības raksturu, pakāpi un ilgumu, lai būtu iespējams novērtēt risku darba ņēmēju veselībai vai drošībai un noteikt veicamos pasākumus.

Novērtējumu regulāri atjaunina un veic vienmēr, kad mainās apstākļi, kas var ietekmēt darba ņēmēju pakļaušanu kancerogēnu, mutagēnu vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu iedarbībai.

↓ 2004/37/EK

Darba devējs pēc atbildīgo iestāžu pieprasījuma sniedz informāciju, kas izmantota, veicot novērtējumu.

3. Novērtējot risku, vērā ņem visus citus iedarbības ceļus, piemēram absorbciju ādā un/vai caur to.

↓ 2022/431 1. panta 4. punkta
c) apakšpunkts

4. Veicot riska novērtējumu, darba devēji īpašu uzmanību pievērš ietekmei uz īpašam riskam pakļautu darba ņēmēju veselību vai drošību un cita starpā ņem vērā to, vai šādus darba ņēmējus ir vēlams nodarbināt zonās, kur viņi var nonākt saskarē ar kancerogēniem, mutagēniem vai reproduktīvajai sistēmai toksiskām vielām.

↓ 2004/37/EK

II NODAĻA

DARBA DEVĒJU PIENĀKUMI

4. pants

Samazināšana un aizstāšana

↓ 2022/431 1. panta 5. punkts

1. Darba devējs samazina kancerogēna, mutagēna vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas lietošanu darbavietā, jo īpaši aizstājot tos, ciktāl tas ir tehniski iespējams, ar vielu, maisījumu vai procesu, kas saskaņā ar tā izmantošanas nosacījumiem attiecīgi nav bīstams vai ir mazāk bīstams darba ņēmēju veselībai vai drošībai.

↓ 2004/37/EK (pielāgots)

2. Darba devējs pēc attiecīgo iestāžu pieprasījuma iesniedz tām darba devēja veikto izmeklējumu rezultātus.

5. pants

Iedarbības novēršana un samazināšana

1. Ja 3. panta 2. punktā minētā novērtējuma rezultāti atklāj risku darba ņēmēju veselībai vai drošībai, novērš darba ņēmēju pakļaušanu iedarbībai.

↓ 2022/431 1. panta 6. punkta
a) apakšpunkts (pielāgots)

2. Ja kancerogēnu, mutagēnu vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu tehniski nav iespējams aizstāt ar vielu, maisījumu vai procesu, kas saskaņā ar tā izmantošanas nosacījumiem nav bīstams vai ir mazāk bīstams veselībai vai drošībai, tad darba devējs nodrošina šī kancerogēna, mutagēna vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas ražošanu un izmantošanu noslēgtā sistēmā tehnisko iespēju robežās.

3. Ja izmantot noslēgtu sistēmu tehniski nav iespējams, darba devējs nodrošina kancerogēna, mutagēna vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas iedarbības līmeņa samazināšanu darba ņēmējiem tiktāl, ciktāl tas tehniski iespējams.

4. Ja reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu ar robežvērtību tehniski nav iespējams izmantot vai ražot noslēgtā sistēmā, darba devējs nodrošina, ka risks, kas saistīts ar šīs reproduktīvajai sistēmai toksiskās vielas ar robežvērtību iedarbību uz darba ņēmējiem, tiek samazināts līdz minimumam.

5. Ja tās ir reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas, kas nav ne reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas bez robežvērtības, ne reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas ar robežvērtību, darba devējs piemēro šā panta 4. punktu. Šādā gadījumā darba devējs, veicot 3. panta 2. punktā minēto riska novērtējumu, pienācīgi ņem vērā iespēju, ka šādi

reproduktīvajai sistēmai toksiskai vielai varētu nebūt robežvērtības, kuru nepārsniedzot tās iedarbība neapdraud darba ņēmēju veselību, un šajā sakarā nosaka atbilstošus pasākumus.

6. Iedarbība nedrīkst pārsniegt kancerogēna, mutagēna vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas robežvērtību, kas norādīta III pielikumā.

↓ 2022/431 1. panta 6. punkta
b) apakšpunkts

7. Vienmēr, kad tiek izmantots kancerogēns, mutagēns vai reproduktīvajai sistēmai toksiska viela, darba devējs veic visus turpmāk minētos pasākumus:

↓ 2022/431 1. panta 6. punkta
b) apakšpunkts

a) ierobežo kancerogēna, mutagēna vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas daudzumus darbavietā;

↓ 2004/37/EK

b) cik vien iespējams, ierobežo darba ņēmēju skaitu, kas ir vai varētu tikt pakļauti to iedarbībai;

↓ 2022/431 1. panta 6. punkta
b) apakšpunkts

c) plāno darba procesus un tehniskos aizsargpasākumus tā, lai novērstu vai līdz minimumam samazinātu kancerogēnu, mutagēnu vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu izplūdi darbavietā;

d) savāc kancerogēnus, mutagēnus vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas to izplūdes vietā, izmanto lokālas nosūces ierīces vai vispārēju ventilāciju; visām šādām metodēm jābūt piemērotām un saderīgām ar nepieciešamo sabiedrības veselības un vides aizsardzību;

e) izmanto attiecīgas esošās procedūras kancerogēnu, mutagēnu vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu noteikšanai, jo īpaši agrīnai tādas virsnormatīvas iedarbības atklāšanai, kas radusies neparedzēta gadījuma vai avārijas rezultātā;

↓ 2004/37/EK

f) nosaka piemērotu darba kārtību un metodes;

g) kolektīvās aizsardzības pasākumus un/vai, ja iedarbību nevar novērst ar citiem līdzekļiem, individuālus aizsardzības pasākumus;

h) higiēnas pasākumus, jo īpaši regulāri mazgā grīdas, sienas un pārējās virsmas;

i) informē darba ņēmējus;

↓ 2022/431 1. panta 6. punkta
b) apakšpunkts

- j) norobežo riska zonas un izmanto piemērotas brīdinājuma un drošības zīmes, ieskaitot zīmes “Nesmēķēt!” zonās, kur darba ņēmēji ir pakļauti vai varētu tikt pakļauti kancerogēnu, mutagēnu vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu iedarbībai;

↓ 2004/37/EK (pielāgots)

- k) izstrādā rīcības plānus neparedzētiem gadījumiem, kas var izraisīt virsnormatīvu iedarbību;
- l) nodrošina drošu uzglabāšanu, pārkraušanu un pārvadāšanu, jo īpaši izmantojot noslēdzamus, skaidri un saredzami marķētus konteinerus;
- m) nodrošina, ka darba ņēmēji veic drošu atkritumu savākšanu, glabāšanu un apglabāšanu, tostarp izmantojot noslēdzamus, skaidri un saredzami marķētus konteinerus.

6. pants

Kompetentās iestādes informēšana

Ja 3. panta 2. punktā minētā riska novērtējuma rezultāti atklāj risku darba ņēmēju veselībai vai drošībai, darba devēji pēc kompetentās iestādes pieprasījuma dara pieejamu attiecīgu informāciju par:

↓ 2022/431 1. panta 7. punkts

- a) darbībām un/vai rūpnieciskiem procesiem, ko veic, tostarp norādot iemeslus, kādēļ tiek izmantoti kancerogēni, mutagēni vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas;
- b) kancerogēnu, mutagēnu vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu saturošo vielu vai maisījumu daudzumiem, ko ražo vai izmanto;

↓ 2004/37/EK

- c) iedarbībai pakļauto darba ņēmēju skaitu;
- d) veiktajiem preventīvajiem pasākumiem;
- e) izmantoto aizsarglīdzekļu veidu;
- f) iedarbības veidu un pakāpi;
- g) aizstāšanas gadījumiem.

↓ 2017/2398 1. panta 1. punkts

Komisijai saskaņā ar Direktīvas 89/391/EEK 17.a pantu iesniegtajos ziņojumos dalībvalstis ņem vērā šā panta pirmās daļas a)–g) punktā minēto informāciju.

7. pants

Neparedzēta iedarbība

1. Ja ir noticis neparedzēts gadījums vai avārija, kā rezultātā darba ņēmēji var tikt pakļauti virsnormatīvai iedarbībai, darba devējs par to informē darba ņēmējus.
2. Kamēr situācija nav normalizēta un virsnormatīvās iedarbības izraisītāji nav likvidēti:
 - a) strādāt skartajā zonā atļauj tikai tiem darba ņēmējiem, kuriem jāveic remontdarbi un citi vajadzīgie darbi;
 - b) attiecīgos darba ņēmējus nodrošina ar aizsargtērpiem un individuālās aizsardzības respiratoriekārtām, kas viņiem jālieto; iedarbība nedrīkst būt ilgstoša un katru darba ņēmēju pakļauj iedarbībai tikai pieļaujamo laika minimumu;
 - c) neaizsargātiem darba ņēmējiem nav atļauts strādāt skartajā zonā.

8. pants

Paredzama iedarbība

1. Attiecībā uz dažām darbībām kā, piemēram, apkope, saistībā ar kurām ir paredzams, ka var ievērojami palielināties darba ņēmēju pakļaušana iedarbībai, un saistībā ar kurām visi iespējamie tehniskie aizsargpasākumi darba ņēmēju pakļaušanas ierobežošanai jau ir izsmelti, darba devējs, apspriežoties ar darba ņēmējiem un/vai viņu pārstāvjiem uzņēmumā vai iestādē, neierobežojot darba devēja atbildību, nosaka pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai līdz minimumam samazinātu darba ņēmēju pakļaušanu iedarbībai un lai nodrošinātu darba ņēmēju aizsardzību, kamēr viņi veic šādas darbības.

Saskaņā ar pirmo daļu attiecīgos darba ņēmējus apgādā ar aizsargtērpiem un individuālās aizsardzības respiratoriekārtām, kas tiem jālieto, kamēr pastāv virsnormas iedarbība. Tāda iedarbība nedrīkst būt ilgstoša, un katru darba ņēmēju tai pakļauj tikai stingri noteiktu laika minimumu.

2. Veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka tās zonas, kurās notiek 1. punkta pirmajā daļā minētās darbības, ir skaidri norobežotas un norādītas vai ka nepiederošām personām kādā citā veidā tiek liegta piekļuve šādām zonām.

9. pants

Piekļuve riska zonām

Darba devēji veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka tās zonas, kurās notiek darbības, saistībā ar kurām 3. panta 2. punktā minētā riska novērtējuma rezultāti atklāj risku darba ņēmēju drošībai vai veselībai, ir pieejamas vienīgi tiem darba ņēmējiem, kuriem tajās jāieiet, lai veiktu savu darbu vai pildītu pienākumus.

10. pants

Higiēna un individuālā aizsardzība

↓ 2022/431 1. panta 8. punkta
a) apakšpunkts

1. Darba devējiem ir jāveic attiecīgi pasākumi attiecībā uz visām darbībām, kuras rada piesārņošanas ar kancerogēniem, mutagēniem vai reproduktīvajai sistēmai toksiskām vielām risku, lai nodrošinātu, ka:

↓ 2022/431 1. panta 8. punkta
b) apakšpunkts

a) darba ņēmēji neēd, nedzer vai nesmēķē darba zonās, kurās pastāv piesārņošanas ar kancerogēniem, mutagēniem vai reproduktīvajai sistēmai toksiskām vielām risks;

↓ 2004/37/EK (pielāgots)

- b) darba ņēmēji tiek nodrošināti ar atbilstīgiem aizsargtēriem vai citu atbilstīgu specapgērbu;
- c) darba apģērba vai aizsargtērpa un ielas apģērba glabāšanai tiek paredzētas atsevišķas glabāšanas vietas;
- d) darba ņēmēji tiek nodrošināti ar atbilstīgām un piemērotām mazgāšanās telpām un labierīcībām;
- e) aizsarglīdzekļi tiek pareizi glabāti skaidri noteiktā vietā un tie tiek pārbaudīti un iztīrīti, ja iespējams, pirms un katrā ziņā pēc katras lietošanas reizes;
- f) pirms katras nākamās lietošanas reizes tiek salaboti vai aizstāti bojātie aizsarglīdzekļi.

2. No darba ņēmējiem neiekasē maksu par 1. punktā norādītajiem pasākumiem.

11. pants

Darba ņēmēju informēšana un apmācība

1. Darba devējs veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka darba ņēmēji un/vai darba ņēmēju pārstāvji uzņēmumā vai iestādē, pamatojoties uz visu pieejamo informāciju, saņem pietiekamu un piemērotu apmācību, jo īpaši informācijas un instrukciju veidā par :

- a) potenciālajiem riskiem veselībai, tostarp papildu risku tabakas lietošanas dēļ;
- b) piesardzības pasākumiem, kas veicami, lai nepieļautu pakļaušanu iedarbībai;
- c) higiēnas prasībām;
- d) aizsarglīdzekļu un aizsargtērpu lietošanu;
- e) darba ņēmēju rīcību negadījumu laikā un rīcību, lai tos nepieļautu.

↓ 2022/431 1. panta 9. punkta
a) apakšpunkts

Apmācību:

- pielāgo, ņemot vērā jaunu vai citādu risku, jo īpaši tad, ja uz darba ņēmējiem iedarbojas vai var iedarboties jauni kancerogēni, mutagēni un reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas vai vairāki atšķirīgi kancerogēni, mutagēni vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas, tostarp vielas, ko satur bīstamas zāles, vai ja mainās ar darbu saistītie apstākļi,
- periodiski nodrošina visiem veselības aprūpes iestāžu darbiniekiem, uz kuriem iedarbojas kancerogēni, mutagēni vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas, un jo īpaši tad, ja tiek izmantotas jaunas bīstamas zāles, kas satur minētās vielas, un
- vajadzības gadījumā periodiski atkārtoti citos apstākļos.

↓ 2022/431 1. panta 9. punkta
b) apakšpunkts

2. Darba devēji informē darba ņēmējus par iekārtām un saistītiem konteineriem, kuros ir kancerogēni, mutagēni vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas, un nodrošina, ka visi konteineri, iepakojumi un iekārtas, kuros ir kancerogēni, mutagēni vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas, ir skaidri un salasāmi marķēti un ka uz tiem ir skaidri redzamas brīdinājuma un bīstamības zīmes.

Ja IV pielikumā ir noteikta bioloģiskā robežvērtība, darbam ar attiecīgo kancerogēnu, mutagēnu vai reproduktīvajai sistēmai toksisko vielu obligāti ir vajadzīga veselības uzraudzība, kas īstenojama saskaņā ar minētajā pielikumā noteiktajām procedūrām. Darba ņēmēji par minēto prasību ir jāinformē, pirms viņiem tiek uzticēts pienākums, kas saistīts ar norādītā kancerogēna, mutagēna vai reproduktīvajai sistēmai toksiskās vielas iedarbības risku.

↓ 2004/37/EK (pielāgots)

12. pants

Informācija darba ņēmējiem

Veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka:

- a) darba ņēmēji un/vai darba ņēmēju pārstāvji uzņēmumā vai iestādē var pārliecināties, ka tiek piemērotas šīs direktīvas prasības, vai darba ņēmējus var iesaistīt to izpildē, jo īpaši attiecībā uz:
 - i) aizsargtērpu un aizsarglīdzekļu izvēles, valkāšanas un lietošanas sekām uz darba ņēmēju drošību un veselību, neierobežojot darba devēja atbildību par aizsargtērpu un aizsarglīdzekļu efektivitātes noteikšanu;
 - ii) darba devēja noteiktajiem pasākumiem, kas minēti 8. panta 1. punkta pirmajā daļā, neierobežojot darba devēja atbildību par šādu pasākumu noteikšanu;
- b) darba ņēmēji un/vai darba ņēmēju pārstāvji uzņēmumā vai iestādē iespējami ātri tiek informēti par virsnormatīvas iedarbības gadījumiem, ieskaitot 8. pantā minētos, kā

arī par to cēloņiem un par veiktajiem vai veicamajiem pasākumiem situācijas labošanai;

- c) darba devējs nepārtraukti atjaunina visu to darba ņēmēju sarakstu, kas saistīti ar darbībām, par kurām 3. panta 2. punktā minētā riska novērtējuma rezultāti atklāj risku darba ņēmēju veselībai vai drošībai, norādot to, kādai iedarbībai viņi bijuši pakļauti, ja šāda informācija ir pieejama;
- d) ārsts un/vai kompetentā iestāde, kā arī visas citas personas, kas atbild par drošību un veselības aizsardzību darbā, var iepazīties ar c) apakšpunktā minēto sarakstu;
- e) ikviens darba ņēmējs var iepazīties ar sarakstā esošo informāciju, kas attiecas personīgi uz attiecīgo darba ņēmēju .
- f) darba ņēmējiem un/vai darba ņēmēju pārstāvjiem uzņēmumā vai iestādē ir pieejama anonīma kolektīvā informācija.

13. pants

Apspriešanās ar darba ņēmējiem un viņu līdzdalība

Apspriešanās ar darba ņēmējiem un/vai viņu pārstāvjiem, kā arī to līdzdalība saistībā ar jautājumiem, uz kuriem attiecas šī direktīva, notiek saskaņā ar Direktīvas 89/391/EEK 11. pantu.

↓ 2019/130 1. panta 1. punkts

14. pants

Sociālo partneru nolīgumi

Nolīgumus, kurus jomā, uz kuru attiecas šī direktīva, iespējams, noslēgs sociālie partneri, uzskaita Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūras (EU-OSHA) tīmekļa vietnē. Minēto sarakstu regulāri atjaunina.

↓ 2004/37/EK

III NODAĻA

DAŽĀDI NOTEIKUMI

15. pants

Veselības uzraudzība

↓ 2017/2398 1. panta 2. punkta
a) apakšpunkts (pielāgots)

1. Dalībvalstis saskaņā ar valsts tiesībām vai praksi izveido sistēmu, ko piemēro, veicot attiecīgu veselības uzraudzību tādiem darba ņēmējiem, kam 3. panta 2. punktā minētā riska novērtējuma rezultāti liecina par risku veselībai vai drošībai. Ārsts vai iestāde, kas atbild par darba ņēmēju veselības uzraudzību, var norādīt, ka pēc iedarbības beigām

veselības uzraudzība ir jāturpina tik ilgi, cik viņi uzskata par vajadzīgu, lai aizsargātu attiecīgā darba ņēmēja veselību.

↓ 2004/37/EK

2. Šā panta 1. punktā minētajai sistēmai jābūt tādai, lai ikviens darba ņēmējs piemērotos gadījumos varētu saņemt attiecīgu veselības uzraudzību:

- pirms pakļaušanas iedarbībai,
- periodiski pēc tās.

Šai sistēmai jābūt tādai, lai būtu iespējams tiešā veidā īstenot individuālās un darba higiēnas pasākumus.

↓ 2022/431 1. panta 10. punkta
a) apakšpunkts (pielāgots)

3. Ja konstatē, ka darba ņēmējam ir veselības traucējumi, ko var būt izraisījuši kancerogēni, mutagēni vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu iedarbība, vai ja ir konstatēta bioloģiskās robežvērtības pārsniegšana, tad ārsts vai iestāde, kas atbild par darba ņēmēju veselības uzraudzību, var pieprasīt, lai veselības pārbaudi veiktu pārējiem darba ņēmējiem, kas tikuši pakļauti līdzīgai iedarbībai.

↓ 2004/37/EK

Tādā gadījumā veic atkārtotu iedarbības riska novērtējumu saskaņā ar 3. panta 2. punktu.

↓ 2022/431 1. panta 10. punkta
b) apakšpunkts

4. Darba ņēmējiem, kuriem veic veselības uzraudzību, iekārto atsevišķu slimības vēsturi, un par veselības uzraudzību atbildīgais ārsts vai iestāde ierosina aizsardzības un preventīvus pasākumus, kas jāveic attiecībā uz jebkuru atsevišķu darba ņēmēju. Biomonitorings un ar to saistītās prasības var būt veselības uzraudzības elements.

↓ 2004/37/EK (pielāgots)

5. Darba ņēmējiem sniedz informāciju un padomu par veselības uzraudzību, ko viņi var saņemt pēc tam, kad viņi vairs nav pakļauti iedarbībai.

6. Saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem un/vai praksi:

- darba ņēmējiem ir pieejami veselības uzraudzības rezultāti, kas attiecas uz viņiem pašiem, un
- attiecīgie darba ņēmēji vai darba devējs var pieprasīt, lai tiktu pārskatīti veselības uzraudzības rezultāti.

7. Praktiski ieteikumi par darba ņēmēju veselības uzraudzību ir izklāstīti II pielikumā.

↓ 2022/431 1. panta 10. punkta
c) apakšpunkts

8. Par visiem saslimšanas ar vēzi, nelabvēlīgas ietekmes uz pieaugušu vīriešu un sieviešu dzimumfunkciju un auglību, vai ontogēniskās toksicitātes izraisīšanas pēcnācējos gadījumiem, kas saskaņā ar valsts tiesībām vai praksi ir atzīti par tādiem, kurus izraisījusi kancerogēna, mutagēna vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas iedarbība darbavietā, paziņo kompetentajai iestādei.

↓ 2017/2398 1. panta 2. punkta
b) apakšpunkts

Komisijai saskaņā ar Direktīvas 89/391/EEK 17.a pantu iesniegtajos ziņojumos dalībvalstis ņem vērā šajā punktā minēto informāciju.

↓ 2004/37/EK

16. pants

Dokumentu glabāšana

↓ 2022/431 1. panta 11. punkts

1. Attiecībā uz kancerogēniem un mutagēniem sarakstu, kas minēts 12. panta c) punktā, un slimības vēsturi, kas minēta 15. panta 4. punktā, glabā saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem vai praksi vismaz 40 gadus pēc iedarbības beigām.
 2. Attiecībā uz reproduktīvajai sistēmai toksiskām vielām sarakstu, kas minēts 12. panta c) punktā, un slimības vēsturi, kas minēta 15. panta 4. punktā, glabā saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem vai praksi vismaz piecus gadus pēc iedarbības beigām.
-

↓ 2004/37/EK

3. Ja uzņēmums pārtrauc darbību, minētos dokumentus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem un/vai praksi nodod kompetentās iestādes rīcībā.

17. pants

Robežvērtības

↓ 2022/431 1. panta 12. punkta
a) apakšpunkts

1. Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 153. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto procedūru direktīvās norāda robežvērtības, pamatojoties uz pieejamo informāciju, ietverot zinātniskos un tehniskos datus, visiem kancerogēniem, mutagēniem vai reproduktīvajai sistēmai toksiskām vielām, kam tas ir iespējams, un vajadzības gadījumā paredz citus tieši saistītus noteikumus.

↓ 2004/37/EK

2. Robežvērtības un citi tieši saistīti noteikumi ir izklāstīti III pielikumā.

↓ 2022/431 1. panta 12. punkta
b) apakšpunkts

3. Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar LESD 153. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto procedūru un pamatojoties uz pieejamo informāciju, ietverot zinātniskos un tehniskos datus, direktīvās norāda bioloģiskās robežvērtības līdz ar citu veselības uzraudzībai būtisku informāciju.

4. Bioloģiskās robežvērtības un cita veselības uzraudzībai būtiska informācija ir izklāstīta IV pielikumā.

↓ 2022/431 1. panta 13. punkts

18. pants

Reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu bez robežvērtības un reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu ar robežvērtību identificēšana

Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar LESD 153. panta 2. punkta b) apakšpunktā noteikto procedūru, ņemot vērā pieejamos zinātniskos un tehniskos datus, šīs direktīvas III pielikuma piebildes ailē norāda, vai reproduktīvajai sistēmai toksiska viela ir reproduktīvajai sistēmai toksiska viela ar robežvērtību vai reproduktīvajai sistēmai toksiska viela bez robežvērtības.

↓ 1243/2019 1. pants un
III pielikuma. 12. punkts

19. pants

II pielikuma grozījumi

↓ 2022/431 1. panta 14. punkts

Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 20. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar ko veic tikai tehniskus grozījumus II pielikumā, lai ņemtu vērā tehnikas attīstību, izmaiņas starptautiskajos noteikumos vai specifikācijās un jaunus atklājumus kancerogēnu, mutagēnu vai reproduktīvajai sistēmai toksisku vielu jomā.

↓ 1243/2019 1. pants un
III pielikuma 12. punkts

Ja pienācīgi pamatots un izņēmuma gadījumos, kas saistīti ar tūlītējiem, tiešiem un nopietniem riskiem darba ņēmēju un citu personu fiziskajai veselībai un drošībai, nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ nepieciešama rīcība ļoti īsā termiņā, 21. pantā paredzēto procedūru piemēro deleģētajiem aktiem, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu.

20. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 19. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no 2019. gada 26. jūlija. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 19. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu¹⁵.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 19. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

21. pants

Steidzamības procedūra

1. Deleģētie akti, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu, stājas spēkā nekavējoties, un tos piemēro, kamēr nav izteikti nekādi iebildumi atbilstīgi 2. punktam. Paziņojot deleģētu aktu Eiropas Parlamentam un Padomei, izklāsta iemeslus, kādēļ izmanto steidzamības procedūru.
2. Eiropas Parlaments vai Padome var izteikt iebildumus pret deleģēto aktu saskaņā ar 20. panta 6. punktā minēto procedūru. Šādā gadījumā Komisija atceļ aktu nekavējoties pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes paziņojuma par lēmumu izteikt iebildumus.

¹⁵ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

22. pants

Datu izmantošana

Komisijai ir pieejami dati, kurus valsts kompetentās iestādes ieguvušas, apstrādājot 15. panta 8. punktā minēto informāciju.

23. pants

Izvērtēšana

Komisija – kā daļu no nākamā šīs direktīvas īstenošanas izvērtējuma saistībā ar Direktīvas 89/391/EEK 17.a pantā minēto izvērtējumu – izvērtē arī, vai ir jāgroza robežvērtība ielpojamiem kristāliskā silīcija dioksīda putekļiem. Komisija uzsāk šo procesu 2022. gadā un vajadzības gadījumā nākamajā šīs direktīvas pārskatīšanas reizē ierosina nepieciešamos grozījumus un izmaiņas saistībā ar minēto vielu.

Komisija ne vēlāk kā 2022. gada 11. jūlijā novērtē iespēju grozīt šo direktīvu, lai pievienotu noteikumus par arodekspozīcijas robežvērtības koncentrācijai gaisā kombinēšanu ar bioloģisko robežvērtību attiecībā uz kadmiju un tā neorganiskajiem savienojumiem.

Attiecīgā gadījumā un pēc apspriešanās ar *ACSH*, kā arī ņemot vērā citu aģentūru, ieinteresēto personu un Pasaules Veselības organizācijas jau sniegtos ieteikumus par prioritāriem kancerogēniem, mutagēniem un reproduktīvajai sistēmai toksiskām vielām, kam vajadzīgas robežvērtības, Komisija piedāvā rīcības plānu, lai ne vēlāk kā 2022. gada 31. decembrī būtu izstrādātas jaunas vai pārskatītas arodekspozīcijas robežvērtības vismaz 25 vielām, vielu grupām vai procesā iegūtām vielām. Attiecīgā gadījumā Komisija, ņemot vērā šo rīcības plānu, jaunākos zinātnes faktus un pēc apspriešanās ar *ACSH*, nevilcinoties iesniedz leģislatīvo aktu priekšlikumus saskaņā ar 17. pantu.

Attiecīgā gadījumā un ne vēlāk kā 2025. gada 5. aprīlī Komisija, ņemot vērā jaunākās tendences zinātniskajās atziņās un pēc pienācīgas apspriešanās ar attiecīgām ieinteresētajām personām, definē un sagatavo indikatīvu sarakstu ar bīstamām zālēm vai to sastāvā esošām vielām, kas atbilst kritērijiem, lai tiktu klasificētas kā 1.A vai 1.B kategorijas kancerogēni, kuri iekļauti Regulas (EK) Nr. 1272/2008 I pielikumā, vai arī mutagēni vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas vielas.

Komisija pēc pienācīgas apspriešanās ar attiecīgām ieinteresētajām personām ne vēlāk kā 2022. gada 31. decembrī sagatavo Savienības pamatnostādnes par bīstamu zāļu sagatavošanu, ievadīšanu un iznīcināšanu darbavietā. Minētās pamatnostādnes un standartus publicē *EU-OSHA* tīmekļa vietnē, un attiecīgās kompetentās iestādes tos izplata visās dalībvalstīs.

Attiecīgā gadījumā un pēc *ACSH* atzinuma saņemšanas Komisija, ņemot vērā līdzšinējo metodoloģiju, pēc kuras dažās dalībvalstīs nosaka kancerogēnu robežvērtības, un saņemto *ACSH* atzinumu, nosaka augstāko un zemāko riska līmeni. Nē vēlāk kā 12 mēnešus pēc *ACSH* atzinuma saņemšanas Komisija pēc pienācīgas apspriešanās ar attiecīgām ieinteresētajām personām sagatavo Savienības pamatnostādnes par metodiku, pēc kuras nosaka uz risku

balstītas robežvērtības. Šīs pamatnostādnes publicē *EU-OSHA* tīmekļa vietnē, un attiecīgās kompetentās iestādes tās izplata visās dalībvalstīs.

Ņemot vērā jaunākās tendences zinātniskajās atziņās un pēc pienācīgas apspriešanās ar attiecīgām ieinteresētajām personām, Komisija ne vēlāk kā 2024. gada 31. decembrī attiecīgā gadījumā piedāvā robežvērtību kobaltam un kobalta neorganiskajiem savienojumiem.

↓ 2004/37/EK (pielāgots)

24. pants

Paziņošana Komisijai

Dalībvalstis iepazīstina Komisiju ar savu tiesību aktu noteikumiem, ko tās nākotnē pieņems jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

25. pants

Atcelšana

Direktīvu 2004/37/EK , kā tā grozīta ar V pielikuma A daļā minētajiem aktiem , atceļ, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem V pielikuma B daļā minēto direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos un piemērošanas dienām.

Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstību tabulu VI pielikumā.

26. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

27. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*